

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 83)
arbejds- og socialministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag Journalnummer Kontor

1 400.C.2-0 EU-sekr. 16. oktober 2000

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Arbejdsministeriets grundnotat om meddelelse fra Kommissionen til Rådet, EuropaParlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en Social- og Arbejdsmarkedspolitisk dagsorden, KOM (2000) 379 endelig udgave.

ala

8. kontor

21. september 2000

Sag nr. 7176-0019

AM0111

Notat

(Fremsendt elektronisk fra Arbejdsministeriet d. 21.09.00 til uåbnet post-kasse.)

Folketingets Europaudvalg

Grundnotat om meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europaparlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en Social- og Arbejdsmarkedspolitisk dagsorden.

KOM (2000) 379 endelig udgave.

På Det Europæiske Råd i Lissabon og Feira blev der opnået enighed om at arbejde for en langsigtet dagsorden for økonomi, beskæftigelse og social samhørighed. Kommissionens meddelelse om en socialpolitisk dagsorden bygger videre på Kommissionens input til DER i Lissabon og Feira. Med dagsordenen vil Kommissionen sikre et dynamisk samspil mellem den økonomiske politik og social- og arbejdsmarkedspolitikken. Dagsordenen lægger op til at styrke social- og arbejdsmarkedspolitikken som produktiv faktor. Det anføres, at det ikke er hensigten at harmonisere social- og arbejdsmarkedspolitikken i EU, men derimod at arbejde mod fælles mål og hovedsageligt ved hjælp af den åbne koordinationsmetode. Dagsordenen påpeger udfordringer og muligheder inden for en række områder, bl.a. beskæftigelsen, den vidensbaserede økonomi, de sociale og arbejdsmarkedsmæssige forhold, udvidelsen af EU og internationalisering.

1. Indledning

Kommissionen har den 28. juni 2000 sendt en meddelelse til Rådet, Euro-parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en Social- og Arbejdsmarkedspolitisk dagsorden. KOM (2000) 379 endelig udgave.

Dagsordenen har været genstand for høringer og dialog med de berørte parter, herunder arbejdsmarkedets parter, NGO'ere og EF-specialudvalget for social- og arbejdsmarkedets forhold.

2. Baggrund og indhold

På Det Europæiske Råds møde i Lissabon var der politisk enighed om at arbejde på grundlag af en langsigtet dagsorden for økonomi, beskæftigelse og social samhørighed. Målet var at opnå den mest konkurrencedygtige og dynamisk vidensbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe en holdbar økonomisk vækst med flere og bedre jobs og større social samhørighed. Kommissionens meddelelse er blevet omtalt i DER's konklusioner fra henholdsvis Lissabon og Feira.

Meddelelsen skal være et input på DER's møde i Nice i december 2000.

Meddelelsen henviser til, at der sker gennemgribende forandringer af økonomien og samfundet i Europa. Forandringerne er et resultat af den nye vidensbaserede økonomi og forandringerne vurderes at ville påvirke arbejdslivet og alle, der bor i Europa. Den social- og arbejdsmarkedspolitiske dagsorden er en del af EU's tilgang til økonomisk og samfundsmæssig fornyelse. Dagsordenen bygger videre på Kommissionens bidrag til topmødet i Lissabon.

Kommissionen ønsker med dagsordenen at sikre et positivt og dynamisk samspil mellem på den ene side den økonomiske politik og på den anden side social- og arbejdsmarkedspolitikken. Grundideen i dagsordenen er at styrke social- og arbejdsmarkedspolitikken som produktiv faktor. Som eksempel bliver det fremhævet, at sociale overførsler som pensioner og socialhjælp ikke kun er en samfundsudgift, der omfordeler indkomster mellem socialgrupper, men også bidrager til kvalitet i beskæftigelsen med økonomiske fordele til følge.

Kommissionen påpeger, at det ikke er hensigten med dagsordenen at harmonisere social- og arbejdsmarkedspolitikkerne i EU. Målet er at arbejde hen imod et antal fælles europæiske mål og at øge koordineringen af social- og arbejdsmarkedspolitikkerne. Arbejdet skal foregå indenfor den åbne koordinationsmetode, som blev defineret på topmødet i Lissabon.

Dagsordenen vedrører perioden indtil 2005, med særlig vægt på de første tre år. Det vurderes, at der er behov for en vis fleksibilitet i dagsordenen af hensyn til udviklingen og forandringerne på det økonomiske og sociale område. Der vil i den forbindelse blive en midtvejsevaluering af dagsordenen i 2003.

Dagsordenen påpeger især udfordringer og muligheder inden for følgende områder:

? Beskæftigelsen

? Den vidensbaserede økonomi

? De sociale og arbejdsmarkedsmæssige forhold

? Udvidelsen af EU

? Internationaliseringen

Metode

Dagsordenen lægger særlig vægt på at fremme kvalitet som drivkraft for økonomisk udvikling. Tilgangen betyder, at man arbejder for at opnå konkurrenceevne, fuld beskæftigelse og kvalitet i arbejdet, kvalitet i arbejdsrelationerne samt kvalitet i social- og arbejdsmarkedspolitikken.

Alle interesseparter og aktører tilmendes en aktiv rolle, der skal gøre dem i stand til at deltage i forvaltningen af de med den nye dagsorden forbundne politikker. Dette indbefatter Kommissionen, Ministerrådet, Europa-Parlamentet, nationale regeringer, regionale og lokale myndigheder samt arbejdsmarkedets parter og NGO'ere i stort omfang.

Midlerne til at opnå dagsordenens mål vil hovedsageligt omfatte:

? Den åbne koordinationsmetode

? Lovgivning

? Den sociale dialog

? Strukturfondene, særligt Den Europæiske Socialfond

? Programmer

? Mainstreaming

? Politisk analyse og forskning

Målsætninger

Meddelelsen skitserer en række målsætninger og aktiviteter, som skal sikre gennemførelsen af dagsordenen i løbet af de næste år. Målene skal opnås ved hjælp af de omtalte metoder.

Målene for fuld beskæftigelse og kvalitet i arbejdet skal nås ved:

? At udnytte Europas beskæftigelsespotentiale fuldt ud ved at arbejde hen imod at øge beskæftigelsesgraden til 70 % i 2010 så vidt muligt og at øge antallet af kvinder i arbejde til mere end 60 % i 2010 under hensyntagen til medlemsstaternes forskellige udgangspunkt.

? At udvikle en positiv og proaktiv tilgangsvinkel til ændringer ved at fremme, at både virksomhederne og de ansatte har adgang til tilstrækkelige oplysninger, at behandle de beskæftigelsesmæssige og sociale konsekvenser af økonomisk integration og markedsintegration (fusioner, virksomhedsopkøb osv.) samt ved at tilpasse arbejdsbetingelserne og de aftalemæssige forhold til den nye økonomi med henblik på at fremme fornyelsen af balancen mellem fleksibilitet og sikkerhed.

? At fremskynde udviklingen af den vidensbaserede økonomi yderligere for at skabe flere jobs i Europa.

? At sikre den praktiske gennemførelse af arbejdstagernes frie bevægelighed ved at fjerne hindringerne for geografisk mobilitet. Det betyder, at man skal fortsætte med at overvåge anvendelsen af Fællesskabets regler vedrørende arbejdstagernes fri bevægelighed, at undersøge behovet for specifikke foranstaltninger på områder, som er af central betydning for den vidensbaserede økonomi samt at udvikle støttemekanismer, herunder brug af ny teknologi, som kan lette mobiliteten.

Kvalitet i social- og arbejdsmarkedspolitikken sikres ved:

? At modernisere og forbedre den sociale beskyttelse som reaktion på overgangen til den vidensbaserede økonomi samt forandringer i den sociale struktur og familiestrukturerne og at bygge videre på den sociale beskyttelse som produktiv faktor.

? At forbygge og udrydde fattigdom og udstødelse samt at fremme bestræbelserne på, at alle integreres og deltager i det økonomiske og sociale liv.

? At fremme kvinders fulde deltagelse i det økonomiske, videnskabelige, sociale, politiske og samfundsmæssige liv som et af demokratiets nøglelementer. Det er ikke kun et spørgsmål om rettigheder, men også et element, som er af stor betydning for at fremme den sociale og økonomiske udvikling.

? At sikre udviklingen af og respekten for de grundlæggende sociale ret-tigheder som et nøgleelement i et retfærdigt samfund samt respekten for den menneskelige værdighed. Det betyder, at man skal beskytte personlige oplysninger om den enkelte medarbejder i ansættelsesfor-holdet.

Kvaliteten i arbejdsmarkedsrelationerne fremmes ved:

? At sørge for, at dialogen med arbejdsmarkedets parter på alle plan bi-drager til at møde de udfordringer, som bestemmes. Det betyder, at man skal fremme konkurrenceevnen og solidariteten samt balancen mellem fleksibilitet og sikkerhed.

Forberedelsen af EU's udvidelse skal ske ved:

? At bidrage til forberedelsen af EU's udvidelse under forhold præget af afbalanceret økonomisk og social udvikling.

? At muliggøre udveksling af erfaring og god praksis med især internati-onale organisationer (ILO, OECD, Europarådet).

For hvert af de beskrevne mål redegør Kommissionen for en række del-mål, initiativer og aktiviteter, der skal fremme det omhandlede mål. Ende-lig lægger Kommissionens forslag op til, at der udvikles en systematisk opfølgning og kontrol af fællesskabets lovgivning på det social- og ar-bejdsmarkedspolitiske område samt opfølgning af initiativerne i dagsorde-nen.

3. Danske regler

Den social- og arbejdsmarkedspolitiske dagsorden vedrører en række love, aftaler og overenskomster på det social- og arbejdsmarkedspolitiske områ-de. Den konkrete betydning af meddelelsen for danske regler kan imidler-tid først vurderes, når de omtalte initiativer i den kommende periode (ind-til 2005) fremsættes.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen redegør ikke direkte for forholdet til nærheds- og propor-tionalitetsprincippet, men påpeger, at det ikke er hensigten at harmonisere social- og arbejdsmarkedspolitikken i EU.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget har ingen direkte lovgivningsmæssige og statsfinansielle konse-kvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen direkte samfundsøkonomiske konsekvenser.

7. Høring

Forslaget har været til skriftlig høring hos medlemmerne af EF-specialudvalget for social- og arbejdsmarkedsforhold, samt hos Ligestil-lingafdelingen og Finanssektorens Arbejdsgiverforening.

LO har følgende foreløbige bemærkninger:

LO har generelt en meget positiv holdning til Kommissionens med-delelse, som i vid udstrækning imødekommer de ønsker, som LO tidligere har fremsat over for EFS, Kommissionen og regeringen.

LO støtter fuldt ud, at de politiske forpligtelser i konklusionerne fra Det Euro-pæiske Råds møde i Lissabon omsættes til konkrete resul-tater i et integreret samspil mellem den økonomiske politik, beskæf-tigelsespolitikken og social- og arbejdsmarkedspolitikken.

LO ønsker ligesom Kommissionen, at EU udvider samarbejdet fra beskæftigel-sesområdet til andre områder baseret på den nye åbne koordineringsmetode, hvor formålet ikke er harmonisering, men politiske retningslinier, benchmarks, fælles mål og udveksling af erfaringer.

LO er enig med Kommissionen i, at arbejdsmarkedspolitikken i sig selv er en produktiv faktor, men skal dog understrege, at der fortsat vil være brug for at udvikle bindende minimumsrettigheder i frem-tidens (udvidede) EU primært baseret på aftaler mellem arbejdsmar-kedets parter på europæisk plan. Den nye åbne koordineringsmeto-de og vedtagelsen af bindende mini-mumsnormer skal supplere hin-anden.

LO finder, at arbejdsmiljøområdet kun er stedmoderligt behandlet i meddelelsen. LO foreslår blandt andet, at Kommissionen opfordres til at udarbejde en meddelelse til, hvordan det forebyggende arbejds miljøarbejde kan omsættes til retningslinier efter beskæftigelsesstrategien eller efter den nye åbne koordine-ringsmetode. Et så-dant arbejde er allerede iværksat i ØSU.

LO foreslår desuden, at Kommissionen udarbejder en meddelelse om udvikling af nationale kompetenceregnskaber. Sådanne regnskaber vil kunne bidrage til at gøre det enklere at sammenligne og overvåge udviklingen i de enkelte lande. Der er i Danmark iværksat et tværministerielt udviklingsprojekt under ledelse af Undervisningsministeriet om dette emne.

LO lægger vægt på, at arbejdsmarkedets parter inddrages i meddelelsens forslag til tænketanke, fora, grupper og netværk om diverse emner herunder pensioner.

Endelig er LO enig med Kommissionen i, at man som udgangspunkt prioriterer aftaler mellem parterne på europæiske plan frem for lovgivning.

DA er kommet med følgende foreløbige bemærkninger:

DA finder det beklageligt, at de foreslåede aktioner ikke er begrundet i mere direkte analyse. Meddelelsen bygger i vidt omfang alene på de bestående politikområder.

DA bemærker, at den angivne politiske indgangsvinkel til de enkelte aktionsområder er overvejende positiv, men at enkelte af initiativerne kan vise sig at være særdeles problemfyldte.

DA finder det positivt, at Kommissionen fremhæver kvalitet som nøgle-ordet ved den metode, som Kommissionen angiver skal lægges til grund for den fremtidige dagsorden. Kommissionens påpegning af arbejdsmarkedets parter som centrale aktører og fremhævelsen af vidensøkonomien og arbejdskraftens frie bevægelighed som centrale elementer er også positivt.

Amtsrådsforeningen (ARF) har med tilfredshed noteret sig, at hensigten med dagsordenen ikke er at harmonisere social- og arbejdsmarkedspolitikkerne i EU. Derimod er målet, at arbejde for et antal fælles europæiske mål, at øge koordineringen af social- og arbejdsmarkedspolitikkerne samt at sikre et positivt og dynamisk samspil mellem den økonomiske politik og social- og arbejdsmarkedspolitikkerne, hvor disse politikkers rolle ses som en produktiv faktor frem for en passiv udgiftspost. ARF kan tilslutte sig dette mål, der harmonerer med grundideen i amternes social- og arbejdsmarkedspolitik.

FTF finder det positivt, at man i større udstrækning vil benytte den åbne koordinationsmetode til afløsning af den traditionelle lovgivningsmetode. Dog mener FTF, at der mangler en klarere tilkendegivelse af hvilken metode, der vil blive anvendt på de enkelte forslag.

FTF savner en langt mere dybtgående beskrivelse af de enkelte forslag på såvel substanssiden som på reguleringssiden.

FTF finder, at det vil være nødvendigt at revurdere en eventuel tilslutning til de enkelte forslag set i lyse, at de foreslåede traktatændringer, som måske vil flytte områder fra enstemighed til flertalsafgørelser.

På uddannelsesområdet er FTF enig i, at dette område bør sættes mere i fokus i EU's politikker. Dog er FTF skeptiske overfor at knytte uddannelse så tæt til beskæftigelsespolitikken som tilfældet er. De beskæftigelsesmæssige forhold må ikke alene blive styrende for uddannelsespolitikken.

FTF er enig i synspunktet om, at den konkrete betydning af meddelelsen om den social- og arbejdsmarkedspolitiske dagsorden først endelig kan vurderes, når de konkrete initiativer fremsættes i perioden indtil 2005.

Personalestyrelsen, By- og Boligministeriet, Energistyrelsen og Erhvervsministeriet har ingen bemærkninger til forslaget.

8. Tidligere forelæggelser

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

